

מ"ת 11806/05/23 - מדינת ישראל נגד מוחמד בן עז אל אדין שוויקי, הייתם בן מאזן שוויקי (עציר)

בית המשפט המחוזי בירושלים

מ"ת 11806-05-23 מדינת ישראל נ' אל אדין שוויקי(עציר) ואח'
תיק חיצוני: 144407/2023

לפני כבוד השופט אוהד גורדון
המבקשים
מדינת ישראל על-ידי פרקליטות מחוז ירושלים - עו"ד מ' בן
גל
נגד
המשיבים
1. מוחמד בן עז אל אדין שוויקי
2. הייתם בן מאזן שוויקי (עציר) על-ידי ב"כ עוה"ד י' גיגי, ש'
גיגי, ומ' גלדקי

החלטה

לפני בקשה למעצרים של המשיבים עד לתום ההליכים.

רקע

1. בכתב האישום מיוחסות למשיבים, שהינם בני דודים, עבירות של רצח בנסיבות מחמירות לפי סעיף 301א(א)(9) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: "חוק העונשין") בצירוף סעיף 29 לחוק העונשין, נשיאת נשק לפי סעיף 144(ב) לחוק העונשין וירי מנשק חם באזור מגורים ובאופן שיש בו כדי לסכן חיי אדם לפי סעיף 340א(ב)(1) ו-(2) לחוק העונשין.

2. כפי הנטען, ביום 31.3.23 בסמוך לשעה 23:30, התגלע סכסוך בין אוסמה רג'בי, שמשפחתו מתגוררת בשכונת למשפחת המשיבים בשכונת סילוואן בירושלים (להלן: "המנוח"), לבין צעיר ממשפחת שוויקי בעניין שימוש במקום חניה שבשכונת סילוואן. בשל אותו ויכוח החלה קטטה המונית בין בני משפחת שוויקי לבני משפחת רג'בי שכללה ידוי אבנים הדדי בסמטאות השכונה.

במהלך הקטטה, בסמוך לשעה 00:45, עמדו שמונה בני משפחת רג'בי ובהם המנוח, בסמטה צרה שבשכונה. מולם עמדו מספר בני משפחת שוויקי ובהם המשיב 1. בשלב כלשהו שלף המשיב 1 אקדח 9 מ"מ וירה באוויר 2 יריות. לאחר מכן, בעוד מבוגרים משתי המשפחות ניסו להרגיע את הרוחות, הצטרף המשיב 2 אל המשיב 1, שלף אף הוא אקדח 9 מ"מ והשניים ירו יחד לעבר בני משפחת רג'בי ובהם המנוח, שעמדו במרחק של כ-10 מטרים מהמשיבים. המשיבים ירו כ-10 יריות לכיוון פלג גופם העליון של בני משפחת רג'בי, תוך סיכון ממש לחייהם ובכוונה להביא למות המנוח.

אחד הקליעים שירו המשיבים פגע בראשו של המנוח, שבר את גולגלתו וחדר למוחו. הוא הובהל לבית החולים, שם שכב

דין

3. בהחלטה מיום 22.11.23 קבעתי קיומן של ראיות לכאורה, וזאת בעקבות מתווה דיוני שנקבע בהחלטות קודמות. ההגנה מסרה בדיון שנערך אמש כי אינה חולקת על כך, ועל כן תיוותר קביעה זו בעינה.

4. עוד אציין, כי במהלך הדיון עלתה שאלת התאמתה להליך זה של הנסיבה המחמירה, המנויה בסעיף 301א(א)(9) לחוק העונשין ודנה במצב בו "המעשה בוצע תוך יצירת סכנה ממשית לחייו של אדם אחר נוסף על הקורבן". זאת, בהפניה לע"פ 3546/19 **עודה נ' מדינת ישראל** (15.1.23). גם בסוגיה זו לא ארחיב. זאת, שכן המוקד בהליך המעצר הינו בטיב המעשה ובעילות המעצר הנשקפות בין היתר ממנו; משבכל מקרה, לפי הדין לאחר תיקון 137 לחוק העונשין מדובר במעשה רצח גם אם לא תוכח הנסיבה האמורה; ומשום שלצרכי החלטה זו די באפשרות המשפטית כי הנסיבה תוכח. לעניין זה, אפנה למבחני העזר לבחינת התקיימות הנסיבה, שנקבעו בעניין **עודה הנ"ל** (ראו גם ע"פ 2076/21 **ואכד נ' מדינת ישראל** (30.7.23)). מבלי לקבוע מסמרות, אלה עשויים להתקיים במצב המתואר בכתב האישום של ירי מרובה מנשק חם, לכיוון פלג גוף עליון של מספר אנשים הניצבים במרחק-מה מההירי, ובכוונה להמית אחד מהם.

5. בדיון שנערך אמש התמקדה המחלוקת שבין הצדדים בעתירתה של ההגנה, להפנות את המשיבים לשירות המבחן. לאחר בחינה, לא אוכל לקבל עתירה זו.

בהינתן ראיות לכאורה, קיימת עילת מסוכנות מובהקת. לא אחת נפסק, כי המעורבות לכאורה במעשה רצח מקימה סיכון רב, ו"רק במקרים נדירים ביותר ויוצאי-דופן" ניתן יהיה להורות על שחרור ממעצר של אדם המעורב במעשה שכזה. הלכה זו עומדת בעינה גם לאחר תיקון 137 לחוק העונשין (למשל בש"פ 2646/97 **עודה נ' מדינת ישראל** (18.5.97), בש"פ 5725/18 **מדינת ישראל נ' פלוני** (2.8.18), בש"פ 1777/19 **מדינת ישראל נ' טאהא** (24.3.19), בש"פ 5391/20 **מדינת ישראל נ' ג'בארין** (4.8.20), בש"פ 5418/20 **חוסיינוב נ' מדינת ישראל** (17.8.20)).

6. הדבר אינו מיתר בחינה פרטנית של כל מקרה. אלא, שהמקרה שלפניי אינו ממין המקרים, המאפשרים שקילת שחרור ממעצר של נאשמים בעבירת רצח, או השמתם במעצר בפיקוח אלקטרוני.

7. לעניין זה יוזכרו טיב האירוע כמתואר לעיל, השימוש שעשו המשיבים לכאורה בנשק חם, וזמינותו של נשק לכל אחד משני המשיבים. עוד יוזכר הירי המרובה שמעיד הן על כוונת הקטילה והן על הנכונות לסכן את חייהם של אנשים רבים - שכן לפי העובדות שצוינו לעיל הירי נורה לעבר פלג גוף עליון של מספר אנשים לצד הקרבן. לבסוף יודגש, כי הירי בוצע לכאורה למרות ניסיונות להרגיע את הרוחות.

כל אלה מעידים על סיכון רב, הנשקף מן המשיבים.

בהקשר זה יוזכר גם עברו הפלילי של המשיב 1, הכולל הרשעה מלפני כשנתיים בעבירת סמים, בגינה ריצה מאסר בעבודות שירות, הרשעה נוספת בהליך שהסתיים לפני ימים ספורים בעבירה של החזקת סכין, והליך בעבירה של שימוש בכוח או באיומים למניעת מעצר, שהסתיים ב-2019 ללא הרשעה. בבקשת המעצר נרשם, שכנגד המשיב 2 תלוי ועומד כתב אישום בעבירות רכוש, ובדיון שנערך אמש מסרה ההגנה כי הליך זה טרם הסתיים.

8. לצד המסוכנות, עולה חשש לסיכול ההליך - הן במובן של השפעה על עדי התביעה שחלקם מוכר למשיבים (בכלל זה, מספר עדים הם בני משפחת המנוח), והן במובן של חשש מהימלטות, בשל העונש הצפוי למשיבים אם יורשעו בדיון.

9. איני סבור כי עצמתן של עילות אלה מאפשרת לשקול שחרור לחלופת מעצר, או השמה במעצר בפיקוח אלקטרוני. בכלל זה, לא אוכל לקבל את עתירת ההגנה ולהפנות את המשיבים לשירות המבחן. המדובר במקרה מובהק, בו ניתן ויש להגיע להחלטה על יסוד הנתונים הקיימים:

"במקום שבו בית המשפט סבור כי לא ימצא מזור למסוכנות הנאשם באמצעות חלופת מעצר, אין [...] כל טעם בעריכת תסקיר מעצר בעניינו לצורך בחינת היתכנותה של חלופה כלשהי" (בש"פ 7873/12 פלוני נ' מדינת ישראל (20.11.12)). ראו גם בש"פ 2128/12 קנזי נ' מדינת ישראל (29.11.12)).

10. כשיקול מסדר שני אציין, כי משאביו של שירות המבחן מוגבלים, ובעת הזו צומצמה עוד יותר זמינותם להליכי מעצר, נוכח אילוצי המצב הביטחוני. הדבר מביא להימשכות ניכרת בהמתנה לתסקירי מעצר, ומחייב שימוש ממוקד באפשרות של הפניה לשירות המבחן תוך שמירתה למקרים בהם הדבר נחוץ לגיבוש ההכרעה. הדברים הבאים, שנפסקו ב"ימים כתיקונם", נכונים שבעתיים כיום:-

"הפניית נאשם לתסקיר במקרים שבהם לא ניתן להפיג את המסוכנות הנשקפת ממנו באמצעות חלופת מעצר או מעצר בפיקוח אלקטרוני מעמיסה שלא לצורך על שירות המבחן, ועלולה לגרום לעיכוב בקבלת תסקיר עבור נאשמים שכלי זה עשוי להועיל להם - ועל כן יש להימנע ממנה" (בש"פ 5166/20 אבו כף נ' מדינת ישראל (6.8.20)).

11. לבסוף אציין, שאני ער להימשכות מעצרם של המשיבים - שכן הליך זה מתנהל מאז מאי 2023. עם זאת, הימשכות זו נובעת מבקשות של ההגנה, שמטעמיה חזרה וביקשה לדחות את הדיון לתקופות ממושכות. מעיון בהליך העיקרי עולה, שההתנהלות שם דומה (הצדדים מסרו שהדבר נובע ממו"מ ביניהם). בנסיבות אלה, איני סבור שהשיקול האמור גובר על השיקולים מנגד, שפורטו לעיל.

הכרעה

12. מטעמים אלה, המשיבים ייעצרו עד לתום ההליכים.

זכות ערר כדיון.

13. המזכירות תשלח החלטה זו לצדדים, ולמשיבים באמצעות שב"ס.

ניתנה היום, כ"ד כסלו תשפ"ד, 07 דצמבר 2023, בהעדר הצדדים.